

Сучасному симулякру вже не потрібен оригінал. Він настільки набув свого спотвореного вигляду, що говорять навіть про «епоху бутафорії та симулякрів». Цей «метод бутафорії» вже не просто принцип сучасного життя, а нова філософія, стиль життя людей. Чому саме бутафорія? Аналогія простежується з театральними бутафорними декораціями та муляжами. Предмети театрального реквізиту не завжди справжні. Це зрозуміло: так зручніше й потребує менших витрат. Такий театральний метод був запозичений капіталістичним виробництвом та застосований у масовому виробництві (дешева сировина, мінімальне використання трудових ресурсів та інше). Звідти китайські «бутафорні» предмети масового вжитку, генно-модифіковані продукти харчування, гламурна мода (вже згадувані накладні вії в тому числі), жіноча шаблонна «краса» завдяки пластичній хірургії та багато іншого.

Жахливішим за це є те, що більшість зникає до цього, не напружується, щоб відокремити справжнє від надуманого, більшість задовольняється тим, що пропонують і сприймає за належне. Хіба сучасний гаджет дасть змогу відчувати запах книжки, почути шелест перегорнутої сторінки чи крадькома зробити примітку на улюбленій сторінці?

Бібліографічні посилання:

1. Бодрийяр Ж. Система вещей. Москва: Рудомино, 1999. 222 с.
2. Бодрийяр Ж. Симулякры и симуляции. Москва: ПОСТУМ, 2015. 240 с.

Шепеленко Тетяна Леонідівна,
кандидат педагогічних наук,
доцент Криворізького факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

**КОМУНІКАТИВНО СПРЯМОВАНЕ НАВЧАННЯ
ЯК ІННОВАЦІЙНА ОСВІТНЯ ТЕХНОЛОГІЯ**

Провідною тенденцією розвитку освіти в умовах входження України в європейський освітній простір є її безперервне оновлення. Одним із шляхів оновлення системи освіти є трансформація традиційного процесу в інноваційний, забезпечити який покликані інтерактивні технології «...які побудовані на цілеспрямованій та спеціально організованій груповій та міжгруповій діяльності, зворотному зв'язку між усіма її учасниками задля досягнення взаєморозуміння та корекції навчального та розвивального процесу, індивідуального стилю спілкування, рефлексивному аналізі [1, с. 24]. Упровадження інтерактивних технологій в освіті, спрямовано на розвиток у майбутнього фахівця творчих здібностей, потреби і здатності бути суб'єктом власного розвитку, суб'єктом взаємодії у навчально-пізнавальній діяльності та орієнтують його на самовизначення, самоактуалізацію, самореалізацію. Од-

нією з інтерактивних технологій є технологія комунікативно спрямованого навчання.

У психолого-педагогічній літературі розуміння комунікативно спрямованого навчання виходить із теорії діяльності, у відповідності до якої комунікативно спрямоване навчання визначається як співробітництво на основі різних видів спільної роботи студентів над навчальними завданнями і взаємодія в процесі їхнього розв'язання. Засвоєння змісту і способів діяльності здійснюється у процесі власної активності індивіда, в результаті чого комунікативна діяльність виступає одночасно процесом формування здібностей і функцій особистості. У даній технології студент розглядається як рівноправний суб'єкт навчальної взаємодії, а навчання орієнтується не на знання, які вивчаються, а на особистість студента, на його потреби та інтереси [2].

Практика свідчить, що викладачі часто віддають перевагу інформаційній функції навчання, в результаті чого основна увага студентів зосереджується на засвоєнні теоретичних знань і формуванні спеціальних фахових умінь, а комунікативний аспект юридичної діяльності, який охоплює способи організації професійної взаємодії з клієнтами, учасниками юридичних відносин, створення сприятливого психологічного мікроклімату в юридичному колективі, здійснення обумовленого ситуацією впливу на партнерів по взаємодії тощо, відходить на другий план, не реалізується. Це породжує суперечність між фундаментальною фаховою освіченістю майбутніх юристів і їх підготовкою до реалізації комунікативної функції юридичної діяльності. Подолання цієї суперечності обумовлює об'єктивну необхідність теоретичного обґрунтування і практичного вдосконалення процесу навчання в аспекті його комунікативної спрямованості.

Виходячи з того, що комунікативно спрямоване навчання за основними своїми характеристиками повинно бути організовано таким чином, щоб студенти у всіх видах інтелектуальної і практичної діяльності виступали активними суб'єктами учіння, «найприроднішою формою комунікації у процесі навчання є діалогічна, яка забезпечує комфортне середовище для спілкування» [3, с. 29]. В умовах діалогічної комунікації кожний учасник взаємодії, спираючись на особистісне розуміння, торкається окремих сторін об'єктів, які вивчаються і, обґрунтовуючи правильність своїх аргументів, логічно будує повідомлення, що забезпечує обмін думками. Отож навчання стає колективною діяльністю, в процесі якої здійснюється взаємодія.

В умовах діалогу суттєво змінюються функції основних форм організації навчання у ВНЗ. Засвоєння студентами системи усвідомлених комунікативно-значущих знань, формування позитивного відношення до них, здійснюється на лекційних заняттях. Лекція підпорядкована не стільки повідомленню інформації, скільки виявленню досвіду студента та його ставлення до змісту, погодження того, що знає студент із запропонованої теми і «окультурювання» цього досвіду. Студенти не просто слухають інформацію викладача, а постійно співробітничать з ним у режимі діалогу: висловлюють

свої думки, діляться власним розумінням змісту, обговорюють те, що пропонують одногрупники і за допомогою викладача здійснюють відбір змісту, закріпленого науковим знанням.

Оскільки в умовах лекційних потоків організувати суцільний процес спілкування не надається можливим, щоб відійти від традиційної суб'єктно-об'єктної взаємодії слід надавати перевагу проблемним лекціям. Проблемність лекції забезпечується використанням різноманітних прийомів: діалог у монологі; створення інформаційного розриву; висловлення суперечливих думок; розв'язання комунікативних задач; виконання студентами окремих функцій викладача тощо. В умовах проблемної лекції, доцільно застосовувати метод евристичної бесіди: викладач організовує не повідомлення чи виклад знань, а їх пошук через постановку ключових запитань: Хто? Що? Навіщо? Де? Чим? Як? Коли? і організовує бесіду. Критично оцінюючи відповіді, викладач веде студентів до порівняння і зіставлення, аналізу і синтезу, встановлення логічних зв'язків, виведення висновків і узагальнень. Вміло спрямовуючи бесіду в потрібне русло, заохочує їх до нестандартного вирішення проблеми [4]. Поєднання інформаційних, пошукових, дискусійних методів на лекції активізує діяльність всіх сторін особистості студента, що розширює і поглиблює розуміння суті комунікативної діяльності та створює можливість засвоїти не тільки зміст комунікативних понять, але і сформулювати оцінні судження і готовність керуватися цими знаннями в практичній професійній діяльності.

Включення студентів у різноманітні форми колективної і групової навчальної діяльності забезпечує організація співпраці на семінарських і практичних заняттях, які стають активним творчим процесом формування комунікативної готовності тоді, коли на них вирішуються професійно комунікативні задачі, що являють собою перекладені на мову комунікації педагогічні задачі. Навчаючи студентів розв'язанню комунікативних задач, необхідно зосереджувати увагу на тому, що в кожній з них завжди відсутні певні дані, а тому прийняте рішення тільки відносно може вважатися закінченим і тому існують можливості для варіативності його розв'язання. Це створює умови для побудови уявної моделі дії, необхідної для подальшого вирішення проблеми [5, с. 17].

Вибирати адекватний створеній моделі спосіб комунікативної дії та реалізувати його в практичній діяльності студенти можуть навчитися в системі ситуаційно-рольових ігор: сюжетних, які вимагають тільки імітації відповідних дій, заданих роллю; ситуаційно-рольових, які мають можливості для часткової або повної імпровізації; ділових, які містять імітаційні вправи, аналіз педагогічних ситуацій, ігрове проектування і в модельній формі відображають майбутню професійну діяльність [6].

При використанні різних видів гри, в залежності від числа дійових осіб, доцільно студентів ділити на групи, щоб вони мали можливість одну і ту ж ситуацію програвати декілька разів. Це дозволяє: побачити і проаналі-

зувати її рішення різними дійовими особами, включити в процес гри всіх присутніх і на ідентичному матеріалі діагностувати наявний рівень сформованості комунікативних умінь. Іноді доцільно надавати можливість одному і тому ж студентів програвати декілька ролей.

Отже, технологія комунікативно спрямованої навчальної діяльності, коли дії кожного залежать від дій інших, кожен студент отримує підкріплення від тієї ролі, яку він виконує в структурі співробітництва, коли всі студенти впевнені в можливості досягнення мети, мобілізує інтелектуальні, фізичні, моральні ресурси групи в цілому, і кожного студента зокрема, і сприяє формуванню позитивного комунікативного досвіду майбутніх юристів.

Бібліографічні посилання:

1. Панфилова А. П. Инновационные педагогические технологии: Активное обучение: учеб. пособ. для студ. Москва: Академия, 2009. 192 с.
2. Коммуникативность общения в практику работы школы: из опыта работы / под ред. И. Е. Пассова. Москва: Просвещение, 1985. 127 с.
3. Черних О. В. Освіта як комунікативний процес. Київ: Поліграф Колсан-тинг, 2004. 39 с.
4. Кларин М. В. Личностная ориентация в непрерывном образовании. Педагогика. 1996. № 2. С. 6–11.
5. Кан-Калик В. А. Учителю о педагогическом общении: Книга для учителя. Москва: Просвещение, 1987. 190 с.
6. Щербань П. М. Навчально-педагогічні ігри у вищих навчальних закладах: навч. посібник для студентів ВНЗ. Київ: Вища школа, 2004. 206 с.

Шубенок Тамара Іванівна,
викладач Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

СИСТЕМА ОСВІТИ У СПОЛУЧЕНИХ ШТАТАХ АМЕРИКИ

Інтеграція України у світовий освітній простір передбачає вивчення закордонного досвіду і впровадження найбільш цінних здобутків у вітчизняну систему освіти. Це питання є особливо актуальним сьогодні, коли в системі вищої освіти відбуваються трансформаційні процеси. Тому американський досвід є дуже цікавий для нашої країни, особливо зараз, коли в системі вищої освіти США відбуваються суттєві інституційні перетворення, які варті уваги, а певні їх риси можуть бути використанні в освітньому просторі України. Хоча за результатами рейтингу кращих систем освіти, США не входить до країн з найкращою системою освіти, все ж багато людей з різних країн світу прагнуть одержати освіту у вищих навчальних закладах країни.

Американська система освіти являє собою зразок динамічності, постійної модернізації структури, яка інтегрує все краще, що є у світі в цій сфері. І освіта допомогла країні перебороти кризи, пом'якшити проблеми расової дискримінації, перебороти бідність, безробіття, поліпшити становище жінок,